

Jornale

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
 BRAȘOVU, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Înscrisurile nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Inserate mai primese în Viena
 H. Mayer, Hasenstein & Vogler (Ott.
 Haas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
 Lukas, A. Oppel, J. Domsberg; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
 stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Dawbe; în Hamburg: A. Sinner.
 Prețul înscripțiilor: o serie
 garand pe o colână 8 or. și
 30 or. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tarif și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o
 seriă 10 or. v. a. sau 30 bari.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” este în fă-careți
 Abonamente pentru Austro-Ungaria.
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Nr. de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminecă 8 franci.
 Se primumără la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiunea, piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30 etagiul
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Ună esemplar 5 or. v. a.
 s. 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 13.

Brașov, Mercuri, 19 (31) Ianuarie

1894.

Pro și contra.

Brașov, 18 Ianuarie v.

În totă Ungaria s'a pornit o mișcare foarte viuă și pasionată pro și contra proiectelor de lege politice-bisericesci. Se țin adunări electorale și între deputații unguri și alegătorii lor se încinge o viuă corespondență, ce se face prin telegrame, scrisori și declarațiuni mai mult ori mai puțin solemne. Ici se aprobă pasul cutăror deputați, cari au eșit din partida guvernului din cauza reformelor proiectate, colo se trimit disidenților provocări severe ca să sprijinască guvernul în cestiunile bisericesc-politice.

Deputații cei cu reversurile date în secret alegătorilor lor, în cari promiseră preoțimei catolice, că nu vor vota pentru proiectele de lege ale guvernului stricaciōse bisericei, au ajuns acum între două focuri. După cum s'a accentuat chiar în clubul guvernamental, ei trebuie să țină cuvântul dat în scris, ăr alegătorii lor de partida liberală în multe localități se ridică acum în contra lor, susținând, că tocmai așa sunt dateri de a se ține și de promisiunea verbală, ce au dat-o alegătorilor în discursurile lor electorale, că vor susține și apără programul partidei liberale.

Guvernul de altă parte, vădându-se strimtorat prin perderile, ce le-a suferit partida sa în timpul din urmă, a pus în mișcare pe aderenții săi din totă țera, ca să demonstreze în favoarea sa și a politice sale. Față cu aceste demonstrațiuni contrarii proiectelor de lege bisericesc-politice iau pretutindenți pozițiune energetică de luptă și arangeză contra-demonstrațiuni în stil mare. De când s'a ținut marea întrunire a catolicilor în Budapesta agitațiunea catolică ia pe di ce merge proporțiuni mai mari în totă țera.

Numai între Ungurii din Transilvania domnesce încă liniște. Aici nu s'au manifestat acele divergențe de opiniuni și anevoiă se vor și manifesta, pentru că Ungurii ardeleni, cu puține excepțiuni, au fost totdeauna cele mai plecate slugi ale guvernului și ei consideră noile reforme bisericesc proiectate numai din punctul de privire șovinistic maghiar și se bucură mai ales, că printrinsele se ofere puterii de stat un nou mijloc de a combate desvoltarea naționalităților în interesul maghiarisării. Clușienii „liberali” se și pregătesc acuma de a face o manifestare de protestare, dără nu în contra guvernului, ci în contra „curentului reacionar”, care, după ei, amenință interesele supremației maghiare.

Interesantă a fost decursul adunării partidei guvernamentale din Timișoara, convocată pe ziua de alaltă eri cu scop de a demonstra pentru guvern, blamându atitudinea conțelii Iuliu Szapary, care ca reprezentant al orașului Timișoara a luat poziția în contra proiectelor de lege bisericesc-politice.

La acesta adunare s'au înfățișat în număr mare și aderenți politici ai lui Szapary în frunte cu episcopul și cu canonicii catolici din Timișoara, și pe când guvernamentalii propuneau să se desavueze pasul lui Szapary, contrarii guvernului demonștrau pentru acesta, strigându „Eljen Szapary!” și „Abzug Molnar” (șspanul, care a pus în scenă demonstrația).

Episcopul catolic Nemeth luându cuvântul în apărarea lui Szapary, tu intrerupt de strigătele de desaprobare ale guvernamentalilor și se făc un șgomot asurditor. Abia put să dică câteva cuvinte prelatul spind, că Szapary n'a promis niciodată, că va sprijini cășetoria civilă, că alegătorii trebuie să-l asculte pe el mai întâiu, înainte de a-și exprima părerea de rău

că a eșit din partida guvernului, că densusu (episcopul) consideră cășetoria civilă ca foarte amenințătoare pentru credință și pentru biserică, și că introducerea ei va turbura liniștea cetățenilor. Mai mult n'a putut dice, căci îl întâmpinără strigări de „jos cu omul întunecului” și alte invective brutale la adresa lui. Se născu în urma acesta un mare tumult, poliția interveni și cei mai mulți părăsiră adunarea în cea mai mare agitare.

Caracteristică este, că la adunare a fost de față și rabinul jidovesc, pe care opoziția îl numără între contrarii cășetoriei civile, pe când guvernamentalii susțin, că el a sprijinit propunerea de a se primi programul guvernului.

Iritațiunea cea mare, ce a domnit în adunarea partidei liberale din Timișoara, care s'a sfârșit c'un scandal, ne arată proporțiunile ce le-au luat deja certele confesionale din cauza proiectelor guvernului. Partisanii acestuia pot să strige cât vor voi pe la Arad, Chichinda etc. că țera e cu ei, căci faptele dovedesc, că nici măcar majoritatea Maghiarilor nu o au pe partea lor!

„Catolici” contra catolicilor.

Marea adunare de protestare a catolicilor, ce s'a ținut zilele trecute în Budapesta, a produs o reacțiune puternică, ce astăzi se manifestă în dimensiuni tot mai mari în toate părțile țerei.

Curându după amintita adunare a catolicilor, a fost convocată tot la Budapesta o contra-adunare de catolici, alți căreia scop a fost de a se pronunța pentru proiectele de reformă politice-bisericesci ale guvernului, de-a blama prin acesta marea adunare catolică, și de-a protesta în contra ei, sub cuvânt, că ea n'a avut dreptul de-a aduce hotăriri în numele catolicilor în genere, ci numai în numele celor ce au participat la acea adunare. Tot în

această contra-adunare catolică, s'a hotărît, ca să se pornescă în cercuri cât mai largi o mișcare în favorul proiectelor bisericesc-politice ale guvernului și prin această să demonstreze în contra adunării catolice.

Lucru de sine înțeles, că această mișcare de caracter anti-catolic, este susținută în primul loc din partea Jidanilor, căci ei au să profite în prima linie de favorurile proiectelor de reformă ale guvernului. Lupta se reduce așa-dără între catolici și Jidan. Vom vedea, care din aceste „elemente creatore de stat” va eși învingător. Se scie, că presa maghiară stă în mâinile Jidanilor; această presă susține prin urmare mișcarea anti-catolică din toate puterile; i-a și succesul a pune în mișcare mai multe cercuri și orașe, ca Dobrișinul, Oradea-mare etc., cari toate se pronunțară în contra conclusiunilor aduse în marea adunare de protestare a catolicilor.

Mișcarea în acest sens continuă. Se asigură de altmintrelea, că după cum stau lucrurile în timpul de față, majoritatea deputaților din dietă sunt pentru reformele guvernului, așa că învingerea acestuia ar fi sigură. Din toate reese, că în luptele de partid din Ungaria, astăzi pōte conta la o învingere numai acela, care are pe partea sa sprijinul Jidovimei, față cu care catolicii mai că nu mai pot trage deget. Așa le trebuie catolicilor, dacă s'au lasat și ei să fi orbți de splendoria „patriotismului” jidovesc, și să mērgă mână în mână cu Jidanii întru nutrirea și propagarea spiritului de netoleranță națională față cu cei ce nu fac parte din sēmēntia Lewi-arpadiană.

Din Camera română.

Discuțiune privitoare la cestiunea română.

Discursul d-lui Take Ionescu,
 ministru cultelor și instrucțiunei publice.
 (Urmare).

D-lor, dicea D. Stoloiu la 1883: ori-ce națiune trebuie să aibă un ideal. Care va fi al nostru? Și D-sa răspundea: „D-lor, cultura în mare parte n-a venit din Transilvania, și idealul nostru național se resimte din această împregiurare. E cam unilateral.”

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

De prisos.

Novelă, de C. Russ.

2) (Urmare).
 Vădându, cât de vitreg e tractată, nima setosă a tinerei fete era amărită. Ori unde mergeau, la teatru, în concert, în societate, la baluri, totdeauna dicea mama: „nu putem merge cu gramada.” Surorile gemene nu voiau să se despartă una de alta și nici nu puteau fi despărțite, din cauză, că trebuia să facă un efect general; Gertruda făcea numărul neegal, ea trebuia deci să rămână acasă, era de prisos. Ca de prisos era privită și la lucrurile de casă, cu toate că ea își însușise, prin diligență, o deprindere destul de mare; o declarau de prisos și când se aședa la pian, deoarece niciodată nu cânta vr'o piesă vi-oia, ușor, fără totu lucruri grele, esențiale. De prisos era cetitul și învățatul ei, deoarece și așa în societate nu-și deschidea gura.

Tânăra fată, fiind astfel tractată, se simțea foarte nefericită în casa părintescă, și de mai multe ori și-a exprimat dorința, de a se dedica carierei de învățătoare, ca așa să pōtă trăi de sine stătător. Dădu însă în toate părțile de pede. Surorile o rideau și o întrebau în batjocură, că în adevăr crede ea, că-i va da cineva copiii pe mâna ei să-i crească, ei, care însa-și este așa de stângace și neîndemănatică?

Mama ei, unica fiică a unui brutar bogat, a declarat cu totă îngâmfarea mărginită, ce o caracteriza, că niciodată nu pōte concede, ca vr'una dintre fiicele ei să servescă altor omeni, și primarul, care de altmintrelea nu era de aceeași părere cu soția sa, ținea totuși de nepotrivită cu poziția sa, ca fata lui să îmbrățișeze ore-care meserie.

Astfel trecu anii și relațiunile din casă erau pentru Gertruda totu mai de ne-suferită, mai ales după ce pețitorii cei aleși și avuți, pe cari dōmna Bindemann îi aștepta cu totă siguranța pentru fiicele sale frumoșe, nu cam voiau să se arete.

Asupra Gertrudei își vērșau necasul tōte, când erau rău dispuse, ba diceau, că ea e cauza, de nu li-se împlinesc speranțele. Dacă se logodea vr'unu oficer, sau vr'unu asesor, la care spera vr'una dintre surori, cu o alta fată, atunci numai Gertruda era de vină. Tōte erau de firma credință, că de sigur ea a făcutu său a diș cine scie ce, și astfel l'a înștrăinat.

Neînțelegerea în casa Bindemann ajunsese în fine la așa unu grad, încâtu atrăgea atențiunea orașului întreg, cu atât mai tare, deoarece Gertruda acum nu mai suferia tōte șicanele și ofensele mamei și ale surorilor, ci se opunea, și câte odată apela și la mijlocirea și scutul tatalui ei, și cerea, să o lase să se ducă în lume. De asta apoi er nu voiau nici tatal ei, nici mamă-sa să auță. Ce e drept tatal ei o compătinea de multe ori din suflet, pentru-că era atât de necăjită și maltrată, însă de ajutat nu-i ajuta nimic: el conducea trebile în oraș, dără acasă nu era el stăpânul, ba n'avea nici barem curagiul, de a-i spune, că el recunoșce și vede, cumcă ei i-se face ne-

dreptate; o dojenă numai, ca să trăiescă în pace cu mamă-sa și cu surorile.

În fine sosi ziua în care nu mai ajutără dojenele și chiar primarul văd acum, că nu mai e încătrău. Cu pērul despletit și cu fața aprinsă, plângendu întră Gertruda în biroul tatalui său. Surorile ei o bătuseră și mama ei privia liniștită la ele.

— „Nu mai rămân în casa asta, nici o nopte, nu mai vrēu să dormă aci!” îi dișe fata cu o hotărre, ce-lu puse în uimire. „Lasă-mă să mă duc, tată”, se ruga ea, „dă-mi cel puțin tu învoirea ta, ca să nu trebuiesc să fug în ascuns, deoarece trebuie să mă duc. Dacă mă veți închide, voi sări pe ferestră, mai bucuros sar în apă, decât să mă suferă tractarea asta.”

Primarul văd, că desperarea fetei este așa de mare, încâtu e de temut, să nu se întemple vre-o nenorocire.

— „Ei bine, dute, eu nu te rețin” dișe el cu inima grea „dără nu pripi nimic. Voi vedea să-ți aflu un loc acomodat, în vr'o familie împretinită cu noi.”

Despre acesta însă Gertruda nu voia

Și apoi

„E de trebuință să mai lărgim conceptul nostru național, să mai înălțăm idealul nostru“.

Și după ce pune această premisă, vine și spune o a doua idee, al doilea piron în dezvoltarea politice externe: nu e naționalitatea, care face statul, și luând pentru usul său dictonul Regelui Sf. Ștefan, că regatul cu o singură naționalitate este un regat prost, D. Stolojanu merge și admiră muzeul etnografic dela Moscova, unde se găsește reunite speci-menele atâtor diverse naționalități, cari compun marele imperiu, și din deducția în deducția ajunge să afirme, că ceea ce formază statele, sunt frontierele naturale, ér nu naționalitățile; și fiind-că munții sunt frontiere naturale, ér riurile nu, vedeți concluzia, vedeți în cătrău trebuie să privim.

Și D-sa, la 1883, adaogă despre imperiul Rusiei: nu avem frontiere de loc, deci acolo este primejdia; și ca să putem rezista acelei primejdii, să ștergem Dunărea, să ne întindem frontierele noastre între Balcani și Carpați. Ér ca să pună teoria sub ocrotirea învățămintelor istorice, D. Stolojanu ne amintesc trecutul frumos al imperiului Romano-Bulgar, care, decât nu-lu desființa vremea, ar fi fost elu moștenitorul imperiului de Răsărit, alu acelui mare imperiu, care numai ér a descoperit D-sa, că Ungurii l'au desființat. Acastă afirmare în contra tuturor istoricilor.

ÉR, venind la calculul probabilităților, D. Stolojanu amintea, că Sârbii și Bulgarii sunt în rivalitate, că elemente de ordine, de ciment, nu sunt decât Românii, Românii din Serbia, de peste Dunăre, din Epir, din Macedonia, din Albania, și departe de a spune ceea ce dicea ér, că noi să nu ne interesăm de Sârbii și de Bulgarii, la 1883 ne propunea să ne interesăm de ei, atât de mult, încât să-i luăm în Regatul nostru, și mai adaoga: Românii vor să respecte naționalitățile tuturor, căci „idealul nostru, o declarăm sus și tare, e Elveția, Belgia, unde statul politic protegia de o potrivă toate naționalitățile; în fine am dovedit, că scim să guvernăm nemur străine cu mulțumirea lor“.

Cu alte cuvinte D. Stolojanu ne propunea să facem în Orient, peste Dunăre, ceea ce au făcut Maghiarii peste Carpați; un stat poliglot destinat să fie straja a civilizației apusane, straja la care D. Stolojanu a renunțat de-o-camdată, dîcîndu-ne, că ar fi o nebunie, ca noi să apărăm civilizația apusană. (Aplause).

Depart de mine ideea de a discuta acest ideal politic, cum o spuneam altă-dată, — și nu mă tem, când vorbesc de pe banca ministerială, — omenii, cari nu au un ideal mare și un ideal vecinic crescînd, nu pot trăi, și totu această opinie o am și pentru un popor, care nu are ideal, nu poate prospera.

Dér atunci, când la 1883 vorbeai așa. când diceai nămul românesc: Voi, cari ați fost obișnuiți în copilăria voastră să vă rătăciți gândurile pe harta lui Laurian, cea cu granițele Daciei, voi cari ați fost obișnuiți să cântați cântecul lui Muștescu, „Mihai, Ștefan, Corvine“... voi, cari ați trăit în și din acest ideal, vă spun eu, partidul liberal, că așa este constelația Europei, așa sunt poruncile geografiei, așa lecțiile istoriei, încât voi nu mai trebuie să vă uitați peste Carpați:

să scie nimic. Temîndu-se cu dreptu cuvînt, că mamă-sa scindî, ce vrea să facă, va căuta să-i zădărnicească planul, stăruia ca tatăl ei să o lase să plece numai decât, și elu în fine vîdînd, că ea insistă așa de mult, îi făcu în urmă pe voiă. Până când mamă-sa și surorile erau duse la o petrecere afară din oraș, își adună ea hainele cele mai de lipsă, își luă la sine prețioșele puține, ce le avea, și apoi primi dela tatăl ei o sumă modestă, ca banii de călătorie și de întreținere pe câtva timp. Multu nu-i putu da domnul primar cu cea mai mare bunăvoință, deorece soția își administra singură venitele din avere.

— „Îți voi scrie, îndată ce voi căpeta un post“ îi promise Gertruda, luându-și rămasă bună dela elu. „Nu fi supăratu pe mine, și nu-ți face grijă, de cumva nu ți-ai scrie mai iute.“

Apoi plecă, lăsîndu pe tatăl ei să stea față cu vîforul, ce scia, că trebuie să urmeze. Și a și urmatu, până ce în fine dîmna Bindemann a jurat sus și tare, că Gertruda mai multu nu e fiica ei, și că

întorciți-vă spre mîdă-qi, treceți Dunărea și Balcanii, scâlțați-vă în mările de Smarald, mergeți la Constantinople, spre care se bat toate popoarele. (Aplause).

Acum, d'abia după 20 ani, să ne cântați altu cântec, să ne spuneți, că nu ne amenință nimeni, că singura noastră primejdiă ar fi să se învoască pe socotela noastră împărățiile, și ca să împedeceți această învoală, după ce am înjurat destul pe Rusia, să venim acum să luăm la refect și pe Austria! (Aplause).

Și ce spunea I. Brătianu, elu șeful partidului liberal? Dicea: D. Stolojanu a vorbit admirabil, patriotic, dér și-a exprimat opinionea sa personală, eu însă unu lucru sciu: Statul român are nevoie de pace, elu trebuie să facă politică conservatoare. Amu căpătat acestu Regat, după o luptă de 4 veacuri, și nu pot să-l facu jucăria visurilor mele, ori cât de frumoșe ar fi. Și Brătianu adaoga: Etă vinu dela Gastein, și vă declar, că suntu amiculu păcii, și n'am altu vrăjmașu decât pe acela, care va provoca resbelu.

Și atunci, D-le Stolojanu, esista și cestiunea autonomiei Transilvaniei, esistau și încercările de maghiarizare, și legea electorală, și legea de presă din Ardel, și procesele de presă, și persecuțiile și atunci erau dincolo, și ferestrele sparte, dór că erau la Clușiu în locu de Turda, și atunci era și cestiunea gimnasului din Arad și Caransebeș, și atunci era și cestiunea gimnasului din Blășiu, era totu, absolutu totu! Da, tôte erau ca și astăzi, cu o singură deosebire: D-vostru vă aflați la putere și treceți peste tôte aceste lucruri, ér astăzi căutați cu ele să turburați situațiunea noastră. (Aplause).

Și ce s'a întemplat atunci? Nu era la Ionu Brătianu visul, care-lu ducea, nu făcea elu politica sa numai în vedenia acelu Archipelagu, pe care neputîndu-l lua, să renunțe la politica lui? Nu, Ioan Brătianu și-a aplicat politica lui cu o tenacitate și cu unu curaj, pe care trebuie să îl recunoșcem, și de aceea Brătianu n'a primitu nici aparența unei agitațiuni într'unu statu vecin! Și fiind-că este nevoie, ca la liberalii postum, la epigonii partidului să le cetim, ce spuneau ceilalți, să vedeți, ce dicea Brătianu:

„Dér fiind-că nu putem să ne ducem în Transilvania, bine este, ca în tôte zilele să-i amenințăm, să-i facem să bănușcă, căi înșelăm, că Românii de dincolo sunt înțeleși cu noi, ca să facă revoluțiune în Austro-Ungaria?“

Și, în patriotismul său luminat și în calda s'a inimă, Brătianu dicea: nu. Și sunt convinsu, că elu își călca pe inimă, când era silitu să iscălescă decretulu de espulsare alu Transilvănenilor.

Dér d-lor, de atunci nu s'a schimbatu nimic în Europa; situațiunea politică este aceeași, interesele permanente ale noastre sunt aceleași. Ați avut ocașiunea încă odată să vorbiți de politica noastră esternă. Vă aduceți aminte cu ce necuviință jurnalele d-vostre acuasau pe cei, cari nu credeau tocmai ca d-vostre, séu nu voiau să facă esecul d-vostre de zel, de vînduți străinilor, întocmai ca și aji; diferența era, că atunci conservatorii, în locu să fiă vînduți Maghiarilor, erau vînduți Jugănarilor (Ilaritate).

Și au mers până acolo, încât și despre mine la alegere din Craiova dela 1888 au dîșu, că blana mea mi-a dat'o Hitrovo Barbă-lungă! (Mare ilaritate).

Ați cădutu dela putere la 1888. Când

nu o va primi mai multu înderăt, nici decât ar scii, că zace înghețată și flămîndă pe pragul uși.

Femeia orbită de mîniă nu scia, câtu de aprôpe erau de realitate vorbele ei și primarul aștepta cu frică și îngrijire dela fiică vr'o scire, care însă nu mai șosia, deorece Gertruda încă nu aflase postu.

Banii erau cheltuiți, ceea ce a căpătat pentru puținele scule s'a topit, ba ajunse de a-și vinde și o haină pentru căteva mărci — și încă totuși n'avea postu, n'avea nici măcaru unu prospectu de a găsi undeva lucru, căștigu, ori adăpostu.

Era o voință tare, ce susținea pe sîrmana fată, voința de a persevera până la extrem; mai bine ar fi suferit cea mai mare miserie, decât să se reintorcă cu mărturisirea, că n'a pututu isbuti la nimic, să se reintorcă în casa părintescă, unde era de prisos.

(Va urma.)

erați la putere, aveți pôte nevoie de tôte acestea, dér după ce ați cădutu, imi inchipuescu, că nu mai aveți nici unu interesu practic, ca să nu vă spuneți fundulu inimii.

Ei bine, d-lor, la 1888 se adună unu partid intreg și, lucru ne mai pomenit în analele parlamentare, lucru ne mai pomenit în analele politice, se stringe unu partid intreg, ca să debeatze în întrunire că o împărăție vecină a voit să asasineze pe primul ministru, Ionu Brătianu; și acuse pe Rusia nu numai că cumpără și agită pe țărani, că face la noi intrigile cele mai meschine, dér că pune cuțitul în mîna asasinilor, ca să omore pe șeful partidului liberal. Să vă citesc, d-lor, fiind-că lucrul nu mai aparține politice, ci patologiei politice.

Etă ce se dicea în acea întrunire publică:

„D-lor, sciti din câte atentate a scăpatu bătrînu și patriotulu bărbatu de statu Ionu Brătianu, care a cărunțit în luptele politice pentru binele și prospera reia României. (Aplause frenetice. *Mulțimea aclamă cu entusiasm pe d-lu Ionu C. Brătianu*). A scăpatu de cuțitul lui Petraru, de atentatul birjarului, căci, de, d-lor, să nu ne facem iluzii, și atunci când Ioan Brătianu a fost răsturnat la Cotroceni în șanțu, n'a fost o întemplat pentru mine, și acela a fost unu atentat.“ Și aci d-lu C. Stoicescu înterupe dîcîndu:

„Birjarulu era Rusu.“ (Aplause, mare ilaritate).

Apoi oratorulu continuă:

„Da, birjarulu era Muscalu.“

„Tôte aceste dovedesc o stare pe deplin anormală, și amesteculu unor vrășmași ai țerei“.

Discursurile, ca discursurile, nu prea se citesc în străinătate; dér acum să trecem la testamentulu partidului, căci e testamentu mai mult, decât a manifestu are aerulu.

Este lungu, ca tôte actele d-lor; încep neapăratu cu Tudoru Vladimirescu și sfîrșesc afirmîndu, că pe drapelulu d-lor stă: *Patria, Tromulu și Constituția*.

ÉR, înăuntru, dela unu capetu la celălaltu, nu este decât denunțarea unei împărății vecine, a aceleia, unde stă bordeiulu lui Garibaldi, pe care d-lu Fleva ne rogă să-l sacrificăm.

Și ce ne spune?

„Că vrășmașii noștri, cei contra cărora totu Românulu trebuie să se scole, sunt:“

„Acei cari, vedî în progresarea conciență a popoarelor din Orient unu obstacol alu poftei lor de mîrire teritorială; acei, cari nu facu din liberarea popoarelor și din apărarea creștinătății, decât arme de eucerire, acei, cari nu voesc să vadă deșteptându-se în poporul român conciența viuă a misiunei sale la gurile Dunărei, ca ante-gardă a culturai apusene; acei, cari vedu, că nu li-se mai pôte da dreptu recunoștință pentru servicii dubioși și interesate aservirea, fiă politică, fiă economică a statulu român, cu unu cuvîntu inimicii României“.

Vedeți, d-lor, că contraru d-lui Șendrea dela 1893, care ne spunea la senatu, că datorim multu Rusiei, d-lu Șendrea dela 1888, — abia cinc ani! — găsea mijloculu să tăgăduască, că marea împărăție ne-ar fi făcutu vre-unu serviciu.

Servicii dubioși!

Recunoșcu aci o mare abilitate, și vă rog dați-mi voie, să vă spun o mică anecdotă, căci sunt omenii, cari au logica așa de bine întemeiată, încâtu găsesc argumente a combate chiar ce este bine făcutu de alții. Făceam campania electorală la Craiova, în contra d-lui Stolojanu și Romanescu. Mă dusesem în mahala, unde am vedutu fântăna făcută de d-lu Romanescu și spuneam: aci va fi greu, căci bunu lucru a făcutu d-lu Romanescu. Amicul, care mă însoțea, imi dice: să vedu cum am să întorc eu fântăna în contra lui Romanescu. M'am mirat. Se face întrunire; începe discuția, amicul meu ia cuvîntulu și, adresându-se publiculu, îi dice: Romanescu are să vă vorbească de fântăna, care a făcut'o; dér sciti d-vostre, ce este în fundulu acestei fântăni? Să vă spun eu. Ați vedutu, când vine unu țărănu să te vadă, își aduce 2 ouș și o găină într'o basma. Pe urmă vine, se scarpină în cap și ți cere trei poli, ca să-ți cumpere o vacă. Așa are să facă și d-lu Romanescu. Fântăna sunt oușele din basma. (Ilaritate).

Așa dér, la 1888 politica partidului liberal-național era o politică necuviințioasă; căci ori-care ar fi opinionea noastră asupra adevăratei interese ale țerei, nu trebuie într'unu manifestu iscălitu de unu partid să se arunce insulte la adresa unei mari puteri. Insulte nu sunt bune, nici în politica internă, cu atât mai puțin se

pôte face acesta în politica internațională? (Aplause).

Au mai trecut doi ani până la 1890. Atunci d-lu Sturza începuse să se privească dela a șefu alu partidului liberal, și a găsitu de cuvîntă să dea unu manifestu, care de astă-dată este unu manifestu datu nu numai țerei, ci și Europei.

Intr'unul se oglindesc tôte cunoscințele d-sale financiare, economice și statistice; este o scriere forte lungă, cu cifre, cu tabele, în care se discută tôte din lume, chiar politica generală a Europei, și din care la urmă trage aceeași concluzie, ca și manifestulu d-lor din 1888, ca și discursulu d-lui Stolojanu dela 1883. În acea scriere d-sa se legă de propunerile unui scriitor panslavist, Danielevsky, care, fiă dîșu în trecutu, nu ne dă nici măcaru tôte Transilvania, ci numai o parte din Transilvania și o bucătică din Bucovina, în schimbul vasalității noastre.

Și d-lu Sturza, ca concluzia, spune celor cu neutralitatea:

„De aci rezultă, că aceea ce unu numescu *politica de neutralitate*, este nu numai unu non sensu, dér o cale care duce de-a dreptulu la trădarea statulu român, la trădarea intereselor celor mai vitale, materiale, morale și politice ale națiunei. Neutralitatea, unde e vorba de a lupta din tôte puterile sale și cu tôte virtutea sa pentru a fi, acesta este, — amu putea dice — *sublimitatea prostiei omenești*“.

ÉR celor, cari ar inclina spre politica preconisată de d-lu Fleva și subînțelăsă de d-lu Stolojanu când s'a îngrozit la ideea, că noi ne-am face strajă a civilizației apusane, după-ce ca și mine aji o ia totu dela Traianu, dér o ia în versuri! D-sa declară verde, că:

„Lupta va fi, dér, partea și a statulu român modernu, precum ea este partea ori-cărui stat, care vré să vieze vieță trainică, temeinică, sigură, cu viitoru deschis. Dér lupta Românilor din Regat și afară din Regat a fost, este și va fi alătura cu Occidentulu cultu în contra aspirațiunilor cötropitoare ale Răsăritulu încă necultu. Nu Românii voru provoca această luptă, căci ei nu au provocatu nici-odată pe vecinii lor; dér când voru fi chemați, ei trebuie să fiă pregătiți și oțeliți, gata de a susține lupta și a învinge.“

„Românii să nu uite nic-odată, că nu Țarul Rusiei i-a aședat la Dunăre pentru a fi sentinela totdeuna tréză a lunei civilizate, ci cel mai mare împăratu alu Romei, Traianu. Aceasta este politica românească, alta nu există și nu pôte exista“.

Nu vedeți și în această concluzia nota d-lor. Altă politică românească, decât a d-lui Sturza, nu pôte fi, și nimic să nu ne pese, decât d-sa, la 1890, dice una, și la 1893 dice alta. Asta e cea românească, ce dice d-sa!

(Va urma.)

SCRIRILE PILEI.

— 18 (80) Ianuarie.

Contra limbei maghiare. O interesantă vorbire de pe catedră a ținutu preotulu aug. evang. Carolu Hrdlicska din Nagylak, comitatulu Lipto. Etă cuprinsulu acestei vorbiri: „Pecatul negru alu preoției a ținutu omenimea în trecutu, în ignoranță, fiind-că a detrasu poporul limba lui de rugăciune, făcîndu-l să se roge în limbă streină. Deci déră poporulu trebuie să i-se lase limba lui în tôte timpurile. Vă conjur, iubii mei credincioși, ca să nu lăsați a se lipi de voi streinismulu, și o spui s'o audă totu, că e lucru păcătoșu a se ruga cineva în limba maghiară în biserică slovacă, adică a săvîrși slujba dumnezească în limbă streină. Dér acesta nu e numai păcatu, ci este și o *nebumid* și *hăbăuciu* tot-odată, este a nu stima poporul, pentru care limba maghiară e o vătămă, și în fine e păcatu în contra lui Dumnezeu“. Foile unguresci, luând notia despre această escelentă predică, exprimă speranța, că nici autoritățile bisericesti respective, nici cele politice nu voru trece cu vedere acestu modu primejdiosu de „agitațiune“. Adecă ceru prigo-nirea harniculu preot slovacu.

— 0 —

Esiri din partida guvernamentală. Foile unguresci aduc scirea, că din partida guvernului au mai esitu doi deputați, conții Ștefanu *Setaray* și Albert *Zay*. Causa repășirii lor este politica bisericesti a guvernului.

— 0 —

Societatea academică „România-Jună“ din Viena, în ședința sa din 25 Ianuarie

c. s'a constituită pe anul administrativ curent în următorul mod: a) *Comitetul*: Președinte Drd. med. Tit Liviu Tilea; Vicepreședinte: stud. med. Alesandru Vajda Voevodă; Secretar I: stud. fil. Nicolae Puican; Secretar II: stud. med. Constantin Mândrilă; Cassar: stud. med. Octavian Georgianu; Controlori: stud. techn. Corneliu Mesaroșiu; Bibliotecar și econom: stud. fil. Petru Macsimiuc. b) Comisia literară: Drd. med. Iuliu Anca, stud. fil. Nicolae Puican, stud. fil. Petru Macsimiuc, stud. for. Ilie Părvulescu, stud. for. Isidor Parnavski. c) Comisia revădătoare: Stud. med. Valeriu Sovănescu, stud. for. George Serbul, stud. med. Alesandru Crăciunescu.

—o—

Regele Serbiei în streinătate. Foaia sârbescă „*Male Novine*” aduce știrea, că Alesandru, regele Serbiei, are de gând să facă o lungă călătorie în streinătate. Înainte de a pleca, va sosi în Belgrad mama sa Natalia, cu care va face împreună lungile sale călătorii, ce vor dura cam 5—6 luni de zile. Regele va visita prima dată curtea din Petersburg. În absența lui, *Milan*, fiice numita foia, va fi regentă. — Acosta abia se poate crede.

—o—

Fomete în Zemlină. Din comuna *Stropko*, comitatul Zemlină, se scrie, că populațiunea se luptă c'o miserie nespășă. De săptămâni întregi nenorocitele familii trăiesc numai cu mere și pere pădurețe. Viceșpanul comitatului face un apel către publică, ca să contribuască cu ori ce crede, că poate se potolească miseria, ce bătute numita comună.

—o—

Mitropolitul-Primat Ghenadie al României a dat ălele acestea câte-va ordine circulare stariilor și protoiereilor, relative la ăre-cară neregularități, ce se petrec prin biserică și mănăstiri: 1) Nică ună stariț s'eu stariț n'are voie pe vitor, s'eu mai primescă în mănăstiri persoane, cară au dorința d'ă îmbrățișa schima monahală, fără învoirea ehiarchiei, 2) Nică ună mirean s'eu mirencă — mai alesă necăsătorit — n'are voie s'eu mai stea prin mănăstiri; ăre decă vre-o familie are necesitate d'ă sta în mănăstire câte-va zile, este datore s'eu c'era permisiune dela S-ta Mitropolie; 3) Protoiereii s'unt obligați, ca în celă mai scurtă timp, s'eu înainteze S-tei Mitropolii ună tablou de numărul bisericilor particulare, cu deslușiri amănunțite asupra numelui și adresei proprietarului, a personalului și a actelor s'eu legatelor în basa cărora proprietarii respectivi, administră acele biserică. 4) Se interdice pe vitor preoților d'ă mai lăsa s'eu se arunce floră, s'eu alte lucruri prin biserică, în timpul serviciului cununei.

—o—

Invitare la balul filantropic, ce se va ține Duminecă în 11 Februarie n. c. în sala Otelui „Univers” din Blașiu în folosul fondului pentru ajutorarea studenților săraci în casă de morbu. Comitetul arangiator: Alesandru Uilăcan, președinte; Nicolau Popescu, cassar; Emil Viciu, controlor. Membri: Aurel Popă Bota, Ion, E. Prodan, Iuliu Karsai, Gavrilă Precup. Preșul întrărei: pentru personă 1 fl., pentru familie de 3 membri 2 fl., peste trei membri 3 fl. Inceputul la 8 ăre s'era. Contribuirile se primesc cu mulțămă și se vor chita pe cale diaristică.

—o—

Scandal în parlamentul franceș. În ședința dela 27 Ianuarie a parlamentului franceș s'ă întâmplă o scenă foarte furtunosă, provocată de socialistul Thivrier. Pe când vorbea deputatul Clovis Hugues, în ceștia persecuțiunei anarchiștilor, Thivrier a strigat „*Vive la commune*”. O mare larmă se născu în cameră. Socialistii au manifestat furtunos pentru Thivrier, la ceea ce președintele camerei, Dupuy, a propus, și camera a primit, ca Thivrier s'eu părăsească sala. El însă n'ă voit s'eu ieși și Dupuy a provocat garda, ce era în antișambra, s'eu-lă dea afară cu forță. Agitația era la culme. Deputații socialisti se grupă în jurul lui Thivrier, vrând s'eu-i

sară întru apărare, d'ă la vederea gardei, ei se împrăsciară. Scandalul provocat de Thivrier s'ă sfârșit cu scoterea lui pe ușe afară.

—o—

Concertul de violoncelu. Domnișora *Leontina Gärtner*, care ni-a rămas în cea mai plăcută memoriă dela un concert, la care și-a dat concursul înainte cu vre-o doi ani, secerând cele mai meritate laude, are de gând — precum cu plăcere aflăm — de-a arangia în 9 Februarie în hotelul central Nr. 1 din loc un mare concert. Publicul din Brașov, care este orașul ei natal, va avă de astă-dată ocaziune de a admira progresele uriașe, ce le-a făcută tineră artistă. Spre a indica aceste progrese va fi de ajuns, decă vom comunica atestatul strălucit ce i l'a dat renumitul profesor David Popper, astăzi cel mai mare artist în violoncelu. El este următorul: „D-șora Leontina Gärtner, de patru ani eleva mea, la academia regescă de musică din Budapesta, este o virtuoasă escelentă în violoncelu, de un ton și d'o predare frumoasă și melodișă și de-o scolară tehnică, care o face s'eu predomnescă și s'eu învingă cu ușurătate cele mai mari greutăți. Ea nu are astăzi rivală, și de aceea îmi țin de datorință plăcută, de a recomanda pe tineră artistă în modul cel mai călduros tuturor amatorilor de musică. Ianuarie 1894. — *David Popper*.”

Pe lângă acest strălucit atestat dela o autoritate musicală ca d. Popper, tineră noastră artistă română a mai fost distinsă și de profesorul Grätzmacher din Lipsca cu o invitare de-a concerta la toamnă în „*Gwandthaus*” din Lipsca. Suntem siguri, că publicul nostru brașovenă va îmbrățișa pe tineră celistă cu căldură, luând parte în număr cât mai mare la concertul d-sale, și încuragându-o și sprijinindu-o ast-fel în frumoșă ei carieră de artistă în musică.

Propaganda pangermanistă.

Diarul „*Politik*” din Praga de mai multe ori a atras atențiunea asupra propagandei pangermanistice, care își urmărește scopurile sale în măsură tot mai mare. Mai multe diare, cară s'au simțit atinse prin împrejurarea acasta, au căutat s'eu desmintă cele ăse de „*Politik*”. Acum însă „*Politik*” vine din nou cu documente, cară argumentează, că are dreptate. Reproduce adecă articolul programă din „*Alldeutsche Blätter*”, organul societății „*Allgemeiner deutscher Verband*” din Berlin, a căreia scop, definit în statute, este „*unirea tuturor elementelor germane de pe pământ*”, și a cărei propovăduitor este comisarul imperial german, Dr. Carol Peters. Articolul, în care s'unt espuse în mod de tot liber și deschis scopurile de urmărit ale propagandei pangermanistice, este în punctele principale următorul:

„Decă noi nu vom apăra proprietatea noastră națională, afară de marginile negre-albe-roșii, atunci nică între marginile aceste nu vom fi multă timp scutiți... omul înțelept în continu edifică... Și cine nu voese s'eu capete lovituri de sabie, trebuie el însuși s'eu le împartă... Dunărea, care în seculii trecuți a fost șosea pentru colonizațiunea germană, ne arată calea spre marea-Negră, spre peninsula Balcanică și spre Asia mică. Trebuie s'eu renască vechiul „*Drang nach Osten*” (nisuița de a ne estinde spre răsărit). În Ost și Sudost trebuie s'eu câștigăm teritoriu, pentru ca s'eu asigurăm rasei germane acele condițiuni vitale, de cară are ea lipsă pentru dezvoltarea puterilor ei, chiar și decă popore de puțină importanță, ca *Cehii*, *Slovenii* și *Slovaci*, cară apelă la principiul de naționalitate, ar fi silite s'eu părăsască existența lor, nefolositoare pentru civilizațiune. Numai poporelor mari de cultură (Kulturvölker), li-se poate concede dreptul de naționalitate.

„Colonizare germană, diligență industrială germană și cultură germană, trebuie să asimileze emestecătura de popore dela Sudost, cară stau pe o tréptă mai inferioară spirituală. Aceste apoi s'eu servescă spre a ne lega cu Asia-mică și spre a face ast-

felu s'eu se simtă solidare cu noi, în fața puterii moscovite, sub o formă s'eu alta, teritori economică mari și pline de viitor, atât din punct de vedere economic-politic, cât și cultural.”

„Cum stă însă puterea Germanilor Austriei? Rău destul! Elementul german din Austria a slăbit așa de tare sub sistemul de guvernare al lui Taaffe, — în urma împrejurărilor condiționate de dezvoltarea modernă industrială, — încât abia mai poate opune rezistența necesară slavismului. Pentru de a pute exercita acum o mișcare puternică în contra slavismului, e necesară totă puterea și energia întregului element german. Pentru aceea este neapărat de lipsă, de a întări alianța între Germania și Austria pentru toate eventualitățile, atât din punct de vedere economic, cât și politic, ca s'eu fi stabilă și s'eu nu se potă schimba; trebuie d'ără nisuit de a crea raporturi mai strinse între Austria germană și între imperiul german în ceea ce privește dreptul public, decă elementul german voese s'eu nu fi nădușit și nimicuit de slavism.”

Ajutor pentru școlele din Blașiu.

Oficiul archidieceșan din Blașiu ne mai trimite spre publicare următoarele contribuiri:

Suma din n-rul 9 al „*Gaz. Trans.*” din a. c. 3199 fl. 71 cr.

Ioană Biană prof. în Bucuresci a colectat dela: Ioană Biană 300 frs., A. Petruț 20 frs., Nerva Hodoș 20 frs., R. Novian 100 frs., O. Lugoșan 20 frs., D. Sturza 100 frs., Dr. V. Biană 200 frs., Suma 371 fl. 68 cr.

Samuil Vulcană not. în Ecica-rom. 20 fl.

Ioană Germană, învățător și secretar al Institutului de credit și economie „*Crișana*” în Brad, a colectat dela: „*Crișana*” 20 fl., V. Dămiană protopresb. 5 fl., Ioană Rusă medică 2 fl., Ioană Germană învăț. 1 fl. 50 cr., Georgiu Păru 1 fl. 50 cr., Georgiu Bogdan 2 fl., Kutyán Iános 5 fl., Dr. Pavelă Oprișă 2 fl., George Impărat 2 fl., Nicolau Obedan 5 fl., Petru Ciorană învăț. 1 fl., Vasiliu Boneu 1 fl. Suma 48 fl.

Isid. Chețană jude de tribunal în Alba-regală 10 fl.

Georgiu Dragoș, preot în St. Mărgita a colectat dela poporul gr. cat. de acolo 3 fl. 80 cr.

Ioană Is. Tordai, preot în Ofenbaia a colectat dela: Ioană Is. Tordai 5 fl., Mandel Fülöp 2 fl., Maria Crișană 50 cr., Antoniu Faură 20 cr., I. Danciu 2 fl., V. Predetiș 1 fl., Paskó Antal 1 fl., Grub. u. Hüttenwerk Offenbánya 5 fl., G. Rusă 1 fl., Demetriu Hentea 50 cr., Gerasim Lazară 50 cr., Csiky Aladár 50 cr., Wechsler Ferencz 1 fl., Iuliu Pitici învățător 1 fl., Nic. Fodoreană învăț. 1 fl., Ioană Mladină 1 fl. Suma 23 fl. 20 cr.

Petru Dană, paroch în Lapu a colectat dela: Petru Dană 3 fl., Petru Dană, student 1 fl., Poporul din Lapu 3 fl. 40 cr., Petru Galiș 20 cr., Petru Popovici 50 cr., Chira Vasili 50 cr., Teodor Broina 1 fl. Suma 9 fl. 60 cr.

Demetriu Cuteană, preot în Săcădate, a colectat dela: Demetriu Cuteană 5 fl., Biserica gr. cat. din Săcădate 5 fl., Poporul gr. catolic din Săcădate 1 fl. 48 cr., I. Gergel, par. în Tórcia 10 cr., Maria Gergel, preotă în Tórcia 10 cr., Ionă Gergel, învăț. în Tórcia 30 cr., Mateiu Luca, preot în Ilembac 30 cr., Mateiu Pascu 10 cr., Bis. gr. cat. Ilembac 60 cr., Ionă Filipă Noulă sās. 10 cr., D. Popă Noulă sās. 50 cr., Ioană Nistoră Noulă sās. 50 cr., Galateonă Vasă preotă Daea sās. 67 cr., I. Lisană 10 cr., Nic. Munteană 10 cr., Fronă Lascu 20 cr., G. Gergel 10 cr., Lazară Savu 6 cr., Nechiforă Radu 10 cr., Nic. Radu 20 cr., I. Bugneriu 10 cr., Av. Radu 10 cr., S. Ritivoiu 10 cr., V. Pinciu 6 cr., I. Bucureșă 6 cr., I. Giurca par. Colun 1 fl., I. Giurca inv. 20 cr., Lazară Wintă 20 cr., D. Aron par. Cichindeal 20 cr., D. Dragomană 3 cr., I. Aronă 10 cr., I. Hordobea 2 cr., T. Hordobea 2

cr., S. Hidu 2 cr., I. Brincoveană 3 cr., I. Maerană 2 cr., S. Mihuleț 4 cr., S. Maerană 3 cr., T. Cióra 2 cr., Poporul gr. cat. Hosmană 53 cr., I. Comșa par. Fofledea 1 fl., I. Tată preotă Nucetă 20 cr., Ioană Fruma 10 crucei, Ioană Maerană 3 crucei, S. Ciocănelă jun. 10 cr. Apoi N. Sărăteană, I. Mihuleț, I. Angelă, S. Drogomană, I. Hidu, S. Petru, I. Popoviciu, I. Angelă, I. Drogomană, I. Munteană, I. Băcilă, N. Mircea, G. Dobra, C. Dobra, N. Dinu, N. Fruma, I. Mircea sen., I. Ciocănelă, I. Steva, Ona Voica, N. Voica, I. D. Voica, I. Dinu, I. Mantă, I. Tată jun., Saftă Dană, N. Păru, N. Popă, Maria Popă, N. Maeră, N. Mircea, I. Boboradea, T. Marcu, N. Voica, I. Bogdană, Ir. Constantină, I. Ilie Aleman, I. Radu sen., I. Radu jun. câte 5 cr. Total 22 fl. 56 cr.

(Va urma).

Mulțămă publică.*

Brașov, Ianuarie 1894.

Comitetul parochială subscris, aduce prin acasta mulțămă publică, pentru sumele incuse dela On. Domni mai jos însemnați, cară au dăruit, la apelul d-lui C. S. Blebea, cu colecta Nr. 105 predată nouă la 15 ale curentei lună, cu suma 104 lei, pentru clădirea unei biserică rom. gr. or. în piața Brașovului:

D-nii: C. S. Blebea 10 lei, Dimitrie Dană 10 lei, Iancu Ciulei 10 lei, Ecaterina Vilară 10 lei, Elena Blebea 10 lei, Dragomiră Caliană 10 lei, G. Găvănescu 5 lei, Dimitrie Blebea 5 lei, N. Oltu 5 lei, N. Petrescu 4, N. Stoica 2, Ioană I. Bogdană 2, C. Popovici 2, P. Dăscălescu 2, N. Arsenie 2, G. Stoenescu 2, Alexe P. Pană 3, D. Teodorescu 2, Kammer Sch. 2, Steliană Stănescu 2, C. N. 2, M. Gr. Șandru 1, I. Misim 1. Total 104 lei.

Comitetul parochială rom. gr. din Cetatea Brașovului:

Bart. Băulescu,
preș.Nicolae Pilția,
notar.

DIVERSE.

Rugăciune de mulțămă. Din anul 1812 începând, când Napoleon I a fost alungat din Rusia, s'au ținut la Crăciun din ordinul sântului sinodă rusescă, în toate bisericile rusesci și în fi-care an, rugăciuni de mulțămă. Aceste rugăciuni de mulțămă pentru eliberarea Rusiei de invasiunea francesă, erau tot-odată și blăsteme asupra tuturor națiunilor, cară au fost reprezentate în armata lui Napoleon. În săptămâna Crăciunului trecut însă, Mitropolitul din Petersburg a dat ordin s'eu se ștergă din rugăciune blăstémul contra Francesilor.

Două surori căsătorite cu un singur om. Mai ălele trecute un agent polițienesc se ducea la Rockaway Beach, ca s'eu aresteze pe un anume George Arnold, acusat, că și-ar fi bătut în mod foarte grav nevasta. La casa acusatului agentul găsi o dómă, care abia află de ce e vorba și rămândă uimită strigă: D'ă eu sunt nevasta lui George și n'am fost de loc bătută de soțul meu. — D'ă nu, — răspunde agentul — nevasta bătută locuesce la Long Island și se numește Mannie. Dómă alergă la scrin, luă actul de căsătorie și i-l arată polițistului, care plecă din casă și puțin după aceea areștă pe George Arnold, și atunci se descoperă, că George avea o nevastă Mannie la Long Island și o alta Maggie la Rockaway. D'ă până aci rēul nu e de loc surprinzător. D'ă ceea ce este uimitor e, că cele două neveste ale sale s'unt surori. Cum însă acest lucru nu-l sciau nică cele două femei, nică bărbatul lor? Mister, pe care îl vor esplica la desbatere judecătorei.

* Onorații Domni, cară au primit listele de colectare, s'unt rugați a trimite rezultatul, s'eu însa și lista, pentru-că suntem la încheierea socotelilor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 29 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4%	112.55
Renta de corone ung. 4%	95.05
Impr. cal. fer. ung. in aur 4 1/2%	127.35
" " " " argint 4 1/2%	102.10
Oblig. " " " de ost. I. emis.	123.50
Bonuri rurale ungare.	95.10
" " " croate-slavone.	99.—
Imprum. ung. cu premii.	150.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin.	142.25
Renta de hartie austr.	98.—
" " argint " " " "	97.80
" " aur " " " "	120.50
Losuri din 1860.	147.—
Actii de-ale Banței austro-ungar.	1024.—

Cursul pieței Brașov.
Din 30 Ianuarie 1893.

Banote rom. Cump.	9.82	Vend.	9.86
Argint român.	9.75	"	9.80
Napoleon-d'ori	9.91	"	—
Galbeni	5.80	"	—
Ruble rusești	—	"	—
Mărci germane	135.—	"	—
Lire turcești	10 10	"	—
Scris. fonc. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.50	"	102.50

Nr. 489—1894.

PUBLICAȚIUNE.

Pe temeiul condițiilor aflătoare, în decursul orelor oficiale, la oficiul economic orășenesc, spre examinare, se vor da în arândă, respective chirie, pe lângă ulterioară aprobare a rezultatului din partea reprezentanței comunale orășenesc, în **23 Februarie a. c. la 10 ore înainte de prânz**, la amintitul oficiu, pe cale scripturistică de oferte, mai jos amintite obiecte orășenesc aflătoare pe teritoriul orașului.

Se invită toți reflectanții, ca până la 10 1/2 ore înainte de prânz a amintitei zile să-și așternă, la economul orășenesc Ernst Hintz, ofertele scripturistice, timbrate, închise și provădute seu în bani gata, seu în hârtii de preț, cu un vadiu de 10% din arândă respectivei chirii anuale oferită.

Are să se amintescă apriat în ofertă, că pentru care obiect oferă oferentului, mai departe declarațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiile de oferte și acele contractuale, și că se supună lucr. în fine are să se amintescă în ofertă în cifre și litere chiria oferată.

Obiectele de inchiriatu respective de arândat sunt:

1. Localul partere în casa sfatului, fostul arhivă vechiu.
2. Prăvăliile de sub casa sfatului.
3. Prăvălia din casa orășenescă, tîrgul Inului Nr. 35.

4. Prăvălia din casa orășenescă tîrgul Inului Nr. 34.
 5. Grajdul și remisa din casa orășenescă, tîrgul Inului Nr. 34.
 6. Magazinul de bucate în pîrta tîrgului cailor.
 7. Magazinul în pîrta stradei Orfanilor.
 8. Casa orașului în strada Orfanilor Nr. 44.
 9. Casa orașului în strada castelului Nr. 47.
 10. Locuința brutarului strada măcelarilor Nr. 7.
 11. Prăvălia Nr. 2 în podul bătușilor.
 12. " " 3 " " "
 13. " " 4 " " "
 14. " " 5 " " "
 15. " " 7 " " "
 16. " " 8 " " "
 17. " " 9 " " "
 18. " " 10 " " "
 19. Magazinul în fundul bătușilor.
 20. 2 pivnițe sub " " "
 21. Casa strada spitalului Nr. 69.
 22. " " porții " 18.
 23. " " prundul rozelor Nr. 3, cu excepțiunea locuinței naturale a îngrijitorului casei.
 24. Ospătăria la Corónă strada vamei.
 25. Berăria, strada porții.
 26. Cafeneaua de pe promenadă.
 27. Cărciuma din Stejerișu.
- Brașov, 20 Decembrie 1893.
344,1—3 **Magistratul orășenesc.**

Convocare.

Reuniunea de imprumut și păstrare „SPERANȚA”, va ține

a IX-a adunare generală
în Borgo-Prundă la 25 Februarie 1894 la 3 ore p. m.

Obiectele:

1. Censurarea rațiunilor, statorirea bilanțului și împărțirea dividendelor.
 2. Propunerile direcțiunii și ale consiliului de inspecțiune.
 3. Restaurarea direcțiunii conform §. 30 din statute.
 4. Alegerea consiliului de inspecțiune.
 5. Propunerile membrilor.
- Pentru cazul, când la acest

termină, nu s'ar aduna membrii de ajuns în înțelesul statutelor, totu prin acestu anuciū se convocă a doua adunare generală pe 10 Martie 1894 la 2 ore p. m.

Borgo-Prundă, în 25 Ian. 1894.

Dr. N. Hanganuțiu,
directorul reuniunii.

346 1—1

Anunțuri

(inserțiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscribesei administrațiunii. In cazul publicării unui anuciū mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu câtă publicarea se face mai de multe-ori. Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

„ARIEȘANA”

institutu de creditu și economii, societate pe acții în Turda.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de creditu și economii „Arieșana”, societate pe acții, se invită conform §. 17 al statutelor societății la a

VIII. adunare generală ordinară,

care se va ține în Turda, la 24 Februarie 1894 st. n, după amēzi la 2 ore în localitatea institutului.

Agendele adunării voru fi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1893.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decidere asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea unui nou membru în direcțiune, în locul celui sorțit, conform §-lui 32 din statute.
5. Alegerea unui nou membru în direcțiune, în locul celui abdis.
6. Fixarea marcelor de prezență, pe anul curent.
7. Modificarea parțială a statutelor.
8. Eventuale propunerii în cadrul statutelor.
9. Alegerea acelor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari în înțelesul § 19 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană, ori prin plenipotențiat, sunt rogați a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență, la casa institutului, cel mult până în 23 Februarie a. c.

Turda, 25 Ianuarie 1894.

Direcțiunea.

D. St. Șulufiū m. p.
director ese utiv.

I. Vlăduțiu m. p.
cassaru.

Alecsandru Gaia m. p.
comptabil.

MEMBRII DIRECȚIUNEI:

Ioanū Mesaroșu m. p.
președinte.

Iosifū Chioreanu m. p.

D. St. Șulufiū m. p.

Ioanū Petricașu m. p.

Iacob Lugoșianu m. p.

Subsemnatul comitetu de revizie am examinat bilanțul presentu, contul profitului și alu perderilor, și confrontându-le cu registrele principale și secundare ale institutului, constatăm, că le-am aflatu cu acele în deplină consonanță și exact.

Turda, 24 Ianuarie 1894.

Simeonū Popu m. p.
președinele com. de rev.

Alecsandru P. Romoșianu m. p.

Petru Iacobescu m. p.

Teodor Chioreanu m. p.

Vasiliu Bologa m. p.

Inchirierea socotelilor institutului de creditu și econ. societ. pe acțiuni „Arieșana” din Turda, pe anul 1893.

Active.		CONTUL BILANȚULUI		Pasive.	
	fl.	cr.		fl.	cr.
Cassa în numerar	1059	25	Capitalul social	79180	—
Cambii	123,023	26	Fondul de rezervă	8138	51
Cambii cu asig. hipotec.	54,915	71	Fondul de pensiu	1037	37
Imprumut pe hipotecă	101456	74	Depunerii spre fructificare	54070	78
Obligații cu caventi	616	—	Reescompt	131711	61
Efecte	1714	35	Dividende neridicate	918	16
Mobilier	248	91	Interese anticipate pe anul 1894	1208	26
10% amortisare	24	89	Creditori	2477	75
Anticipații	694	65	Profitu curat	8246	73
Chirie anticipată	100	—			
Interese de reescompt anticipate	1520	41			
Interese restante	1611	28			
Debitori	53	50			
	286989	17		286989	17
Eșite.			PROFITUL. — PERDERE.		
Interese: pentru depunerii spre fructificare	3570	24	Interese: dela cambii	13968	41
ptr. reescompt	6418	88	" hipotece	7925	67
ptr. fondul de rezervă	301	82	" obligații	45	01
" " pensiu	37	20	" întârziere	1661	92
Chirie	304	—	Competință de scrisu	434	10
Dare	1961	03	Provisiune	504	90
Salare	2957	25			
Remunerații	4	—			
Porto	112	80			
Marce de prezență	97	—			
10% amortisare, mobilaru	24	89			
Spese	504	17			
Profitu curat	8246	73			
	24540	01		24540	01

Turda, în 31 Decembre 1893.